

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 16

София, 26 октомври 1993 г.

(обн. ДВ, бр. 97 от 16 ноември 1993 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Теодор Чипев

Милчо Костов

Милена Жабинска

Цанко Хаджистойчев

Любен Корнезов

Станислав Димитров

Пенчо Пенев

Нено Неновски

Александър Арабаджиев

при участието на секретар-протоколчика Снежана Петрова разгледа в закрито заседание на 26 октомври 1993 г. конституционно дело № 18 от 1993 г., докладвано от съдията Младен Данаилов.

Производството по делото е по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, образувано по искане на Министерския съвет за тълкуване на чл. 84, т. 7 и чл. 105, ал. 2 от Конституцията относно компетентния орган да преобразува и закрива централни ведомства без ранг на министерства, създадени на основание чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г.

За да обоснове необходимостта от тълкуване на двете конституционни разпоредби по поставения в искането въпрос, Министерският съвет твърди, че:

Действащата Конституция не предвижда съществуване на централни ведомства без ранг на министерства. Тя не урежда и въпроса за съдбата на

заварените комитети и други ведомства без ранг на министерства, създадени от бившия Държавен съвет на основание чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г., и не определя компетентния орган, който може да променя техните структури и да ги закрива.

Разпоредбата на чл. 105, ал. 2 от Конституцията от 1991 г., според която Министерският съвет осъществява общото ръководство на държавната администрация, дава основание да се приеме, че в рамките на това правомощие той може да създава в своята структура органи с определени от него функции и да ги преобразува и закрива, включително и да преобразува и закрива съществуващите комитети и други ведомства без ранг на министерства, създадени от Държавния съвет при действието на чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г.

От друга страна, създадените от Държавния съвет комитети и други ведомства без ранг на министерства, като органи на изпълнителната власт, са с аналогични на министерствата характеристики, с изключение на това, че ръководителите им не са членове на правителството. От 1990 г. до приемане на действащата Конституция правомощието да създава и закрива комитети и други ведомства без ранг на министерства е предоставено на Народното събрание с § 49 от преходните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Народна република България (ДВ, бр.29 от 1990 г.). Тези обстоятелства дават основание да се приеме, че в правомощията на Народното събрание е да прави структурни промени в тях и да ги закрива на основание чл. 84, т. 7 от Конституцията.

С определение от 5 август 1993 г. Конституционният съд е приел искането за разглеждане и освен подателя е конституирал като заинтересована страна Председателството на Народното събрание.

Председателството на Народното събрание в писменото си становище, подписано от председателя на Народното събрание, приема, че създаването и закриването на ведомствата без ранг на министерства е от компетентността на Министерския съвет съгласно чл. 105, ал. 2 от

Конституцията, с изключение на случаите, когато те са създадени от Народното събрание със закон при упражняване на неговата законодателна компетентност.

При тези различия в становищата налага се тълкуване на чл. 84, т. 7 и чл. 105, ал. 2 от Конституцията по поставения в искането въпрос.

Като доказателства по делото са приети представената от Министерския съвет справка с приложения към нея списък на съществуващите към момента ведомства без ранг на министерства, създадени с укази на Държавния съвет на основание чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г.

Конституционният съд, като обсъди становищата на страните и доказателствата, приема следното:

1. Конституцията от 1971 г. допуска съществуване на централни ведомства със и без ранг на министерства.

Създаването и закриването на ведомствата без ранг на министерства и назначаването и освобождаването от длъжност на ръководителите им е предоставено на Държавния съвет с разпоредбата на чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г.

С § 41 от Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Народна република България (ДВ, бр.29 от 1990 г.), в сила от 3.IV.1990 г., се отменя Глава V "Държавен съвет" от Конституцията и се създава нова Глава V "Председател (президент) на Републиката". С това изменение на Конституцията от 1971 г. се прекратява дейността на Държавния съвет. Конституционното му правомощие по чл. 93, т. 16 (отм.) да назначава и освобождава от длъжност ръководителите на ведомствата без ранг на министерства се възлага на председателя (президента) на Републиката по предложение на председателя на Министерския съвет с новосъздадения чл. 92, т. 5 от Конституцията. Същевременно § 49 от преходните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Народна република България постановява функциите на Държавния съвет, доколкото не са

предоставени с него на председателя (президента) на Републиката, да се упражняват от Народното събрание. От това следва, че след изменение на Конституцията от 1971 г. през времето от 3.IV.1990 г. до 13.VII.1991 г., когато влиза в сила действащата Конституция, създаването и закриването на ведомствата без ранг на министерства е в правомощията на Народното събрание.

Наред с новосъздадените разпоредби в Конституцията от 1971 г. продължава да действа и чл. 105 от нея, който предоставя на Министерския съвет възможността да взема под свое непосредствено ръководство клонове на управлението, като за целта образува комисии, съвети, главни дирекции и управления, които нямат ранг на министерства.

2. В действащата Конституция не съществува изрична разпоредба, която да предвижда създаване на ведомства без ранг на министерства. В нея не е определен и компетентният орган, който може да преобразува и закрива централните ведомства без ранг на министерства, създадени от бившия Държавен съвет на основание чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г. Не е налице и друга законова разпоредба, която да решава този въпрос.

Министерският съвет съгласно чл. 105, ал. 1 от Конституцията като висш орган на изпълнителната власт ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на държавата в съответствие с Конституцията и законите. При упражняване на тази дейност той се подпомага от административни структури, на които определя организацията и функциите.

С изричната разпоредба на чл. 105, ал. 2 от Конституцията на него е възложено да осъществява общото ръководство на държавната администрация. На основание това конституционно правомощие той не само ръководи държавната администрация, но и създава, преобразува и закрива подчинените му ведомства без ранг на министерства.

Създадените от бившия Държавен съвет ведомства без ранг на министерства на основание отменения чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г. са част от държавната администрация и са органи на Министерския съвет

с определени функции във връзка с провеждане държавната политика в различните области на управлението.

При обстоятелството, че липсва конституционна или друга законова разпоредба, която да определя органа, който може да преобразува и закрива тези ведомства, и наличието на изричното конституционно правомощие на Министерския съвет да осъществява общото ръководство на държавната администрация, регламентирано в чл. 105, ал. 2 от Конституцията, следва, че той е компетентният орган да преобразува и закрива централните ведомства без ранг на министерства, създадени от бившия Държавен съвет на основание чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г.

За тези случаи разпоредбата на чл. 84, т. 7 от Конституцията няма приложение.

Когато ведомствата без ранг на министерства са създадени и структурите, задачите и управлението им са уредени със закон или друг акт на Народното събрание, то е компетентно да ги преобразува и закрива.

По тези съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията Конституционният съд

РЕШИ:

Министерският съвет е компетентният орган да преобразува и закрива централни ведомства без ранг на министерства, създадени от бившия Държавен съвет на основание чл. 93, т. 16 от Конституцията от 1971 г.

Председател: Асен Манов